

Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Første Afdeling)

27. november 2018*

»Aktindsigt – forordning (EF) nr. 1049/2001 – dokumenter og oplysninger vedrørende en afgørelse fra Kommissionen om at bringe en »samarbejdsaftale med Team Europe« til ophør – afslag på aktindsigt – undtagelse vedrørende beskyttelse af privatlivets fred og af den enkelte person – beskyttelse af personoplysninger – forordning (EF) nr. 45/2001 – afslag på videregivelse – artikel 7, 47 og 48 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – ansvar uden for kontraktforhold«

I de forenede sager T-314/16 og T-435/16,

VG, i sin egenskab af MS' universalarving, først ved advokat L. Levi og M. Vandenbussche, dernæst ved advokat L. Levi,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen først ved F. Clotuche-Duvieusart og A.-C. Simon, dernæst ved F. Clotuche-Duvieusart og B. Mongin, som befuldmægtigede,

sagsøgte,

angående for det første en påstand støttet på artikel 263 TEUF om annulation af Kommissionens afgørelser af 2. februar og 19. april 2016 om afslag på MS' anmodning om aktindsigt i disse dokumenter og af 16. juni 2016 om afslag på sidstnævntes anmodning om videregivelse til den pågældende af disse personoplysninger vedrørende denne indeholdt i dokumenter omfattet af denne anmodning om aktindsigt og, for det andet, en påstand støttet på artikel 268 TEUF om erstatning for den af MS angiveligt lidt skade som følge af dette afslag på aktindsigt og videregivelse,

har

RETTEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, I. Pelikánová, og dommerne V. Valančius og U. Öberg (refererende dommer),

justitssekretær: fuldmægtig G. Predonzani,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 6. marts 2018,

afsagt følgende

* Processprog: fransk.

Dom

I. Faktiske omstændigheder

A. Faktiske omstændigheder før anlæggelse af sagen

- 1 MS var medlem af netværket Team Europe mellem den 20. juli 2011 og den 10. april 2013.
- 2 Team Europe-netværket er et lokalt kommunikationsnetværk, hvis hovedopgave er at bistå Europa-Kommissionens repræsentationer i deres kommunikation om EU-politikker på lokalt plan, og hvis medlemmer fungerer som foredragsholdere, ordstyrere, ledere af begivenheder og kommunikationseksperter.
- 3 Medlemmer af Team Europe-netværket er knyttet til Den Europæiske Union, ved Kommissionen, gennem en »samarbejdsaftale med Team Europe« (herefter »samarbejdsaftalen«). Denne aftale giver mulighed for, at hver part til enhver tid kan træde tilbage fra aftalen skriftligt, uden øvrige betingelser. Det er ligeledes nærmere bestemt anført i aftalen, at disse medlemmer ikke modtager vederlag fra Kommissionen. Det er desuden fastsat, at medlemmerne fungerer på et frivilligt grundlag, men at de på visse betingelser kan acceptere refusion af deres udgifter eller en rimelig godtgørelse fra arrangørerne af de arrangementer, de deltager i.
- 4 Den 10. april 2013 kontaktede chefen for Kommissionens repræsentation i Frankrig (herefter »repræsentationen«) MS telefonisk efter at have modtaget en klage over hans uønskede adfærd fra kvinder, der havde deltaget i en konference og en workshop i Team Europe-netværket. Efter denne samtale underrettede Kommissionen skriftligt MS om, at den bragte hans samarbejde med netværket til ophør med øjeblikkelig virkning i overensstemmelse med samarbejdsaftalens bestemmelser.
- 5 Den 6. juni 2013 indgav MS en klage til Den Europæiske Ombudsmand over Kommissionens afgørelse om at bringe hans samarbejde med Team Europe-netværket til ophør.
- 6 I løbet af proceduren ved ombudsmanden fik MS meddelelse om, at Kommissionen havde baseret sin afgørelse af 10. april 2013 om at bringe hans samarbejde med Team Europe-netværket til ophør på tre dokumenter, nemlig for det første en klage fra en person, som havde deltaget i en af de konferencer, Team Europe-netværket havde afholdt (herefter »X«), for det andet en e-mail, han havde sendt til X (med kopi til en anden person »Y«), og for det tredje en udveksling, han havde haft med X på et socialt netværk (herefter »de omtvistede dokumenter«). Desuden blev han informeret om, at Kommissionen havde gjort gældende, at det solide bevismateriale var blevet styrket af nye elementer, der var fremkommet under sagsbehandlingen, eftersom flere medarbejdere ved repræsentationen (herefter »medarbejderne ved repræsentationen«) over for deres ledelse havde bekræftet, at flere ansatte i denne institutions Generaldirektorat (GD) for »Kommunikation«, hvoraf to arbejder ved repræsentationen og to arbejder i Bruxelles (Belgien) (herefter »ansatte i Kommissionen«), allerede i 2013 havde været mål for hans upassende bemærkninger (herefter »de omtvistede vidneudsagn«). Kommissionen havde hverken sendt de omtvistede dokumenter eller de omtvistede vidneudsagn til MS.
- 7 Ved afgørelse af 19. november 2015 afsluttede ombudsmanden sin undersøgelse af den klage, MS havde indgivet. I denne afgørelse konkluderede ombudsmanden bl.a., at der var tale om et tilfælde af dårlig forvaltning med den begrundelse, at Kommissionen ikke havde hørt MS på en tilstrækkelig måde og heller ikke havde foretaget en tilstrækkeligt tilbundsående vurdering af den foreliggende sag, før den traf sin afgørelse af 10. april 2013 om at bringe den pågældendes samarbejde med Team Europe-netværket til ophør. Kommissionen har ikke truffet nogen foranstaltninger over for MS efter indgivelsen af denne klage og ombudsmandens afgørelse.

- 8 Ved skrivelse af 18. december 2015 rettede MS en oprindelig begæring til repræsentationschefen om aktindsigt i de omtvistede dokumenter og vidneudsagn samt navnene på de personer, som havde afgivet disse vidneudsagn, på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EFT 2001, L 145, s. 45).
- 9 Ved skrivelse af 2. februar 2016 gav generaldirektøren for Kommissionens GD »Kommunikation« efter høring af X, der var beskrevet som ophavsmand til de omtvistede dokumenter, MS afslag på aktindsigt i disse dokumenter (herefter »afgørelsen af 2. februar 2016«). Dette afslag var støttet på undtagelsen i artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001 og vedrørte beskyttelsen af privatlivets fred og den enkeltes integritet, for så vidt som de omtvistede dokumenter indeholdt nogle personoplysninger om tredjeparter, og det ikke var godtgjort, at adgangen til disse oplysninger var nødvendig for MS, og at det ikke ville krænke disse tredjeparters legitime interesser. For så vidt angik begæringen om aktindsigt i de omtvistede vidneudsagn tilføjede Kommissionen, at den ikke havde taget hensyn til disse vidneudsagn, da den traf sin afgørelse af 10. april 2013 om at bringe MS' samarbejde med Team Europe til ophør.
- 10 Ved skrivelse af 19. februar 2016 indgav MS en genfremSAT begæring, hvori han begrundede, at det var nødvendigt at få aktindsigt i de omtvistede dokumenter, og at en sådan aktindsigt ikke ville krænke tredjeparters legitime interesser. I denne genfremSATte begæring fremsatte han desuden en anmodning om videregivelse af de personoplysninger vedrørende ham, som var indeholdt i de omtvistede dokumenter (herefter »de omtvistede personoplysninger«) i henhold til artikel 13 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT 2001, L 8, s. 1).
- 11 Ved afgørelse af 19. april 2016 besvarede generalsekretæren for Kommissionen den genfremSATte begæring (herefter »afgørelsen af 19. april 2016«). Dels præciserede han, at de omtvistede vidneudsagn ikke kunne tilstilles MS, eftersom de ikke forelå skriftligt. Dels meddelte han MS afslag på aktindsigt i de omtvistede dokumenter under henvisning til undtagelserne i artikel 4, stk. 1, litra b), og artikel 4, stk. 2, andet led, i forordning nr. 1049/2001 vedrørende henholdsvis beskyttelse af privatlivets fred og den enkeltes integritet samt beskyttelse af retslige procedurer. I denne afgørelse anførte han endvidere, at anmodningen om videregivelse af de omtvistede personoplysninger ikke henhørte under anvendelsesområdet for forordning nr. 1049/2001, og at den ville blive videresendt til GD »Kommunikation«, der var den tjenestegren, som var kompetent til at besvare den.
- 12 Ved skrivelse af 16. juni 2016 afviste repræsentationschefen begæringen om videregivelse af de omtvistede personoplysninger (herefter »afgørelsen af 16. juni 2016«). Det var i denne forbindelse hans opfattelse, at det »af uenigheden mellem [...] MS og de personer, der var anført i de [omtvistede] vidneudsagn, [fremgik], at disse personer [havde] givet udtryk for legitime grunde til at frygte et anslag [mod] deres interesser ad personam«, og at disse personoplysninger – for at sikre de pågældende personers rettigheder og friheder – ikke kunne videregives til MS.
- 13 MS henvendte sig ligeledes til Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) i henhold til artikel 20, stk. 3 og 4, i forordning nr. 45/2001. Ved afgørelse fra EDPS af 3. februar 2017 blev behandlingen af sagen udsat, indtil der var afsagt dom i nærværende sager.

B. Faktiske omstændigheder efter anlæggelse af sagen

- 14 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 19. juli 2016 anlagde MS sag med påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale skadeserstatning som følge af sin afgørelse af 10. april 2013 om at bringe hans samarbejde med Team Europe-netværket til ophør. Søgsmålet blev registreret under sagsnr. T-17/16.

15 Ved kendelse af 31. maj 2017, MS mod Kommissionen (T-17/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2017:379), afviste Retten MS' erstatningssøgsmål med den begrundelse, at det var åbenbart, at sagen måtte afvises, idet sagens genstand var af kontraktmæssig art og dermed i fravær af en voldgiftsbestemmelse ikke henhørte under dens kompetence.

16 Den 5. januar 2018 kærede MS denne kendelse.

II. Retsforhandlinger og parternes påstande

17 Ved dokumenter indleveret til Rettens Justitskontor henholdsvis den 15. juni og den 1. august 2016 indgav MS anmodninger om retshjælp.

18 Ved kendelse af henholdsvis 30. september og 28. november 2016 bevilgede Rettens formand MS retshjælp og beskikkede en advokat.

19 Ved stævninger indleveret til Rettens Justitskontor den 15. og den 22. december 2016 anlagde MS sager, der blev registreret under sagsnr. T-314/16 og T-435/16.

20 I sag T-314/16 pålagde Retten ved kendelse af 6. juli 2017 Kommissionen i medfør af artikel 91, litra c), artikel 92, stk. 1, og artikel 104 i Rettens procesreglement at fremlægge alle de dokumenter, som lå til grund for dennes afgørelse af 10. april 2013, ved hvilken den havde bragt MS' deltagelse i Team Europe-netværket til ophør.

21 Den 14. juli 2017 fremlagde Kommissionen de omtvistede dokumenter, idet den anmodede om en fortløbig behandling af dokumenterne i forhold til MS. I overensstemmelse med procesreglementets artikel 104 blev disse dokumenter ikke tilstillet MS.

22 Efter forslag fra den refererende dommer besluttede Retten (Første Afdeling) at indlede den mundtlige forhandling og anmodede Kommissionen om at besvare nogle spørgsmål som led i de foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, der er omhandlet i artikel 89 i Rettens procesreglement. Kommissionen efterkom denne anmodning inden for den fastsatte frist.

23 Ved kendelse afsagt af formanden for Rettens Første Afdeling den 30. januar 2018 blev sagerne T-314/16 og T-435/16 forenet med henblik på retsforhandlingernes mundtlige del samt den afgørelse, hvorved sagens behandling afsluttes, i henhold til procesreglementets artikel 68.

24 Den 19. februar 2018 meddelte MS' advokat Rettens Justitskontor, at MS var afgået ved døden. Efterfølgende blev Retten underrettet om, at sagsøgeren, VG, i sin egenskab af MS' universalarving, havde besluttet at videreføre sagerne.

25 I sag T-314/16 har sagsøgeren i sin egenskab af MS' universalarving nedlagt følgende påstande:

- Afgørelsen af 2. februar 2016 om afslag på MS' anmodning om aktindsigt i de omtvistede dokumenter og afgørelsen af 19. april 2016 om stadfæstelse af dette afslag annulleres.
- Kommissionen tilpligtes at erstatte det ikke-økonomiske tab, som vurderes til 20 000 EUR, og som MS har lidt på grund af afslaget på at give ham aktindsigt i de omtvistede dokumenter.
- Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

26 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

- Frifindelse.

- Sagsøger tilpligtes i sin egenskab af MS' universalarving at betale sagsomkostningerne.
- 27 I sag T-435/16 har sagsøgeren i sin egenskab af MS' universalarving nedlagt følgende påstande:
- Afgørelsen af 16. juni 2016 om afslag på MS' anmodning om videregivelse af visse personoplysninger til ham annulleres.
 - Kommissionen tilpligtes at erstatte det ikke-økonomiske tab, som vurderes til 20 000 EUR, og som MS har lidt på grund af afslaget på at videregive de omtvistede personoplysninger til ham.
 - Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- 28 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:
- Frifindelse.
 - Sagsøger tilpligtes i sin egenskab af MS' universalarving at betale sagsomkostningerne.

III. Retlige bemærkninger

A. Kommissionens påstand om, at det er uforholdent at træffe afgørelse i sag T-435/16

- 29 I retsmødet har Kommissionen gjort gældende, at søgsmålet i sag T-435/16 efter MS' død ikke længere har nogen genstand, og at det som følge deraf er uforholdent at træffe afgørelse i sagen. Artikel 2, litra a), i forordning nr. 45/2001 definerer den berørte person som »en identificeret eller identificerbar fysisk person«, således at den ikke gælder for oplysninger om afdøde personer, og at de rettigheder, som MS påberåbte sig, var uoverdragelige.
- 30 Med sin påstand har Kommissionen nærmere bestemt gjort gældende, at sagsøgeren i sin egenskab af MS' universalarving har mistet sin interesse i en løsning af tvisten som følge af MS' død.
- 31 I denne henseende fremgår det af retspraksis, at et annulationsbegøring, der er iværksat af adressaten for en retsakt, kan videreføres af dennes universalsuccessor, navnlig i tilfælde af en fysisk persons død (jf. kendelse af 12.7.2016, Yanukovych mod Rådet, T-347/14, EU:T:2016:433, præmis 67 og den deri nævnte retspraksis). Universalsuccessoren kan ligeledes videreføre et erstatningsbegøring for en ikke-økonomisk skade, som afdøde angiveligt havde lidt, forudsat at denne havde krævet erstatning for sin død, således at denne sag indgik i boet på dagen for arvefaldet.
- 32 Desuden er det fast retspraksis, at en sagsøgers søgsmålsinteresse bør bestå, indtil der er truffet en retsafgørelse, idet det i modsat fald findes uforholdent at træffe afgørelse, hvilket forudsætter, at søgsmålet med sit resultat kan bibringe parten en fordel (jf. kendelse af 12.7.2016, Yanukovych mod Rådet, T-347/14, EU:T:2016:433, præmis 67 og den deri nævnte retspraksis).
- 33 I den foreliggende sag afgik MS ved døden, som det er anført i præmis 24 ovenfor, efter at have anlagt nærværende sager, og hans advokat har forklaret, at sagsøgeren ønskede at videreføre disse sager i sin egenskab af universalarving efter sin afdøde søn, ved fremlæggelse af en skriftlig erklæring fra sagsøgeren herom, den officielle dødsattest samt sagsøgerens identitetskort.
- 34 Sag T-435/16 sigtede navnlig mod, at MS opnåede videregivelse af de omtvistede personoplysninger samt erstatning for den ikke-økonomiske skade, som han angiveligt havde lidt på grund af Kommissionens afslag på hans anmodning om videregivelse. Det anfægtes ikke, at disse personoplysninger vedrørte MS' uønskede adfærd i forbindelse med hans samarbejde med Team

Europe-netværket (jf. præmis 4 ovenfor) og bl.a. kunne skade hans omdømme og ære som medarbejder i dette netværk. I øvrigt anfægtes det ikke, at disse oplysninger lå til grund for Kommissionens afgørelse af 10. april 2013 om at bringe MS' samarbejde med dette netværk til ophør (jf. præmis 6 ovenfor).

- 35 Således som det er anført i præmis 31 ovenfor, har MS' universalsuccessor under disse omstændigheder ret til at videreføre sagen, idet dennes søgsmålsinteresse er bevaret på trods af MS' død, med henblik på at opnå annullation af afgørelsen af 16. juni 2016 om afslag på MS' anmodning om at få videregivet de omtvistede personoplysninger og få erstatning for den ikke-økonomiske skade, som MS har lidt på grund af Kommissionens afslag på hans anmodning om at få videregivet disse oplysninger.
- 36 Under disse omstændigheder består sagsøgerens søgsmålsinteresse i at videreføre sag T-435/16 i sin egenskab af MS' universalarving til trods for MS' død.
- 37 Kommissionens påstand om, at det er uforholdsmæssigt at træffe afgørelse i sag T-435/16, tages derfor ikke til følge.

B. Realiteten

1. Annullationspåstandene

a) Påstanden om annullation af afgørelserne af 2. februar og 19. april 2016, for så vidt som de angår afslag på MS' anmodning om aktindsigt i de omtvistede vidneudsagn

- 38 En EU-institutions mulighed for at imødekomme en begæring om aktindsigt i institutionernes dokumenter som omhandlet i artikel 2, stk. 3, i forordning nr. 1049/2001 forudsætter naturligvis, at dokumenterne, der er anført i begæringen, eksisterer (dom af 2.10.2014, Strack mod Kommissionen, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, præmis 38; jf. ligeledes dom af 11.6.2015, McCullough mod Cedefop, T-496/13, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:374, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).
- 39 Ifølge retspraksis er der knyttet en formodning om lovlighed til alle erklæringer fra institutionerne om, at de ønskede dokumenter ikke eksisterer. Denne erklæring er følgelig forbundet med en formodning om, at den er korrekt. Der er imidlertid tale om en simpel formodning, som sagsøgeren i sin egenskab af MS' universalarving kan afkræfte med alle midler på grundlag af relevante og samstemmende indicier (jf. dom af 11.6.2015, McCullough mod Cedefop, T-496/13, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:374, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).
- 40 I den foreliggende sag afslog Kommissionen i afgørelsen af 2. februar 2016 at give aktindsigt i de omtvistede vidneudsagn, idet den påberåbte sig undtagelsen i artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001 og forklarede, at den ikke havde taget disse oplysninger i betragtning i sin afgørelse af 10. april 2013 om at bringe sagsøgerens samarbejde med Team Europe-netværket til ophør. Herefter gjorde den i afgørelsen af 19. april 2016 gældende, at de omtvistede vidneudsagn ikke forelå i skriftlig form.
- 41 Som svar på en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse bekræftede Kommissionen, at den »ikke [var] i besiddelse af noget skriftligt spor af disse vidneudsagn [...] og derfor ikke [var] i besiddelse af dokumenter indeholdende de [omtvistede] vidneudsagn«. I betragtning af denne erklæring og sagsøgerens manglende fremlæggelse af beviselementer i sin egenskab af MS' universalarving med henblik på at afkræfte den formodning, som knytter sig hertil, om, at erklæringen er lovlig og korrekt, er der ikke i den foreliggende sag tilstrækkelige grunde til at betvivle denne erklæring.

42 Derfor bør påstanden om annullation af afgørelserne af 2. februar og 19. april 2016 ikke tages til følge, for så vidt som de vedrører afslag på MS' anmodning om aktindsigt i de omtvistede vidneudsagn, uden at det er fornødent at træffe afgørelse om annullationspåstandens formalitet for så vidt angår afgørelsen af 2. februar 2016.

b) Påstanden om annullation af afgørelserne af 2. februar og 19. april 2016, for så vidt som de angår afslag på MS' anmodning om aktindsigt i de omtvistede dokumenter

43 Til støtte for nærværende påstand om annullation har sagsøgeren i sin egenskab af MS' universalarving nærmere bestemt gjort to anbringender gældende. Det første anbringende vedrører tilsidesættelse af artikel 2 og artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001 og af denne forordnings artikel 2 og artikel 4, stk. 2, andet led. Det andet anbringende vedrører tilsidesættelse af begrundelsespligten, af retten til forsvar og af princippet om beskyttelse af privatlivets fred og proportionalitetsprincippet.

1) Det første anbringendes første led vedrørende tilsidesættelse af artikel 2 og artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001

44 Sagsøgeren har gjort gældende, at selv om de omtvistede dokumenter indeholder personoplysninger vedrørende X og andre tredjeparter, har Kommissionen ikke godtgjort, at udbredelsen af disse dokumenter konkret og reelt ville kunne skade beskyttelsen af privatlivets fred og integriteten for X eller for andre tredjeparter, der måtte være nævnt i disse dokumenter.

45 Desuden har sagsøgeren i sin egenskab af MS' universalarving gjort gældende, at der ikke foreligger nogen risiko for tredjeparters legitime interesser, »da hendes ærinde [er at] finde frem til sandheden og genoprette MS' ære«. Hun har tilføjet, at kritikken udelukkende er rettet mod sidstnævnte, således at udbredelsen af de omtvistede dokumenter ikke vil kunne skade beskyttelsen af privatlivets fred og integriteten for X eller andre tredjeparter, som ligeledes måtte være nævnt.

46 I denne henseende har sagsøgeren i sin egenskab af MS' universalarving henvist til, at ombudsmanden allerede i punkt 32 i sit forslag til en mindelig ordning fastslog, at Kommissionen »ikke ha[vde] fremlagt bevis for en reel risiko for [...] [X'] legitime interesser«.

47 Sagsøgeren har i sin egenskab af MS' universalarving ligeledes gjort gældende, at hun har godtgjort nødvendigheden af at videregive de omtvistede personoplysninger på grundlag af artikel 8, litra b), i forordning nr. 45/2001. Ifølge hende er de omtvistede dokumenter nødvendige for at forstå Kommissionens beskyldninger mod MS og Kommissionens afgørelse af 10. april 2013 om at bringe MS' samarbejde med Team Europe-netværket til ophør samt for at påvise, at dens beskyldninger er grundløse. Hun har forklaret, at MS allerede var i besiddelse af korrespondancen mellem ham og X via et socialt netværk og via e-mail, men at han anfægtede ægtheden af de omtvistede dokumenter, som han ikke havde haft adgang til.

48 Sagsøgeren har endelig på grundlag af dommen af 22. maj 2012 i sagen Internationaler Hilfsfonds mod Kommissionen (T-300/10, EU:T:2012:247, præmis 107) gjort gældende, at de omtvistede dokumenter ikke ville blive offentliggjort, hvis de blev udbredt i henhold til forordning nr. 1049/2001.

49 For det første har Retten bemærket, at forordning nr. 1049/2001, som det er angivet i forordningens fjerde betragtning og artikel 1, har til formål at give offentligheden den størst mulige aktindsigt i institutionernes dokumenter (jf. dom af 21.7.2011, Sverige mod MyTravel og Kommissionen, C-506/08 P, EU:C:2011:496, præmis 73 og den deri nævnte retspraksis).

- 50 I henhold til artikel 2, stk. 3, i forordning nr. 1049/2001 finder bestemmelserne om offentlighedens aktindsigt i dokumenter anvendelse på alle dokumenter, som Kommissionen er i besiddelse af, dvs. alle de dokumenter, som den har udarbejdet eller modtaget, inden for alle Den Europæiske Unions aktivitetsområder.
- 51 Forordning nr. 1049/2001 tilsigter at sikre aktindsigt for alle personer, således at et udleveret dokument i henhold til disse bestemmelser udbredes til offentligheden (dom af 21.5.2014, Catinis mod Kommissionen, T-447/11, EU:T:2014:267, præmis 62, og af 15.7.2015, Dennekamp mod Parlamentet, T-115/13, EU:T:2015:497, præmis 67).
- 52 I denne forbindelse har Retten ganske vist konstateret, at udbredelsen af personoplysninger, som udelukkende vedrører den pågældende, der begærer aktindsigt, ikke kan afslås med den begrundelse, at udbredelsen vil være til skade for beskyttelsen af privatlivets fred og den enkeltes integritet (jf. i denne retning dom af 22.5.2012, Internationaler Hilfsfonds mod Kommissionen, T-300/10, EU:T:2012:247, præmis 107-109, og af 12.5.2015, Unión de Almacenistas de Hierros de España mod Kommissionen, T-623/13, EU:T:2015:268, præmis 91).
- 53 Denne retspraksis finder dog i modsætning til, hvad sagsøgeren har gjort gældende, ikke anvendelse i den foreliggende sag, eftersom de omtvistede dokumenter indeholder personoplysninger, som ikke udelukkende vedrører MS.
- 54 Det fremgår udtrykkeligt af dommen af 22. maj 2012 i sagen Internationaler Hilfsfonds mod Kommissionen (T-300/10, EU:T:2012:247, præmis 109), at selv om beskyttelsen af den interesse, der er omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001, ikke er nødvendig i forhold til den, der begærer aktindsigt, skal den derimod sikres i forhold til tredjemand i henhold til bestemmelserne i forordning nr. 45/2001.
- 55 For det andet skal det bemærkes, at retten til aktindsigt i dokumenter ikke afhænger af arten af den særlige interesse, som den, der fremsætter begæringen, måtte eller ikke måtte have i at få adgang til de krævede oplysninger (dom af 21.5.2014, Catinis mod Kommissionen, T-447/11, EU:T:2014:267, præmis 61; jf. ligeledes i denne retning dom af 1.2.2007, Sison mod Rådet, C-266/05 P, EU:C:2007:75, præmis 43).
- 56 I det omfang den, der begærer aktindsigt, som almen person ikke skal begrunde sin begæring om aktindsigt i dokumenterne, har den reelle interesse, som udbredelsen af de pågældende dokumenter kan have for den, der begærer aktindsigt i de pågældende dokumenter, i øvrigt heller ingen betydning i forbindelse med forordning nr. 1049/2001 (jf. dom af 26.4.2016, Strack mod Kommissionen (T-221/08, EU:T:2016:242, præmis 252 og den deri nævnte retspraksis).
- 57 For det tredje skal det bemærkes, at forordning nr. 1049/2001 i overensstemmelse med den 11. betragtning hertil fastsætter en undtagelsesordning i artikel 4, der giver institutionerne mulighed for at afslå at give aktindsigt i et dokument, hvis udbredelse ville være til skade for beskyttelsen af en af de i denne artikel nævnte interesser (jf. dom af 21.7.2011, Sverige mod MyTravel og Kommissionen, C-506/08 P, EU:C:2011:496, præmis 74 og den deri nævnte retspraksis, og af 13.1.2017, Deza mod ECHA, T-189/14, EU:T:2017:4, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis).
- 58 I denne forbindelse bestemmer artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001, at institutionerne afslår at give aktindsigt i et dokument, hvis udbredelse ville være til skade for privatlivets fred og den enkeltes integritet, navnlig i overensstemmelse med EU-lovgivningen om beskyttelse af personoplysninger. Denne bestemmelse, som fastsætter en særlig ordning, der styrker beskyttelsen af personer, hvis personoplysninger i givet fald vil kunne udbredes til offentligheden, kræver, at enhver skade på beskyttelsen af privatlivets fred og deres integritet altid skal vurderes og bedømmes i overensstemmelse med bl.a. forordning nr. 45/2001 (jf. dom af 7.7.2015, Axa Versicherung mod Kommissionen, T-677/13, EU:T:2015:473, præmis 138 og 139 samt den deri nævnte retspraksis).

- 59 Når den pågældende institution således beslutter at afslå en begæring om aktindsigt i et dokument, skal den i princippet give en forklaring på, hvorledes aktindsigt i dokumentet konkret og reelt kan være til skade for den interesse, som er beskyttet ved en undtagelse i artikel 4 i forordning nr. 1049/2001, som institutionen har påberåbt sig. Desuden skal risikoen for en sådan skade være rimeligt forudsigelig og ikke rent hypotetisk (dom af 21.7.2011, Sverige mod MyTravel og Kommissionen, C-506/08 P, EU:C:2011:496, præmis 76 og den deri nævnte retspraksis).
- 60 Denne ordning med undtagelser bygger på en afvejning af de i en given situation modstående interesser, nemlig på den ene side interesserne i udbredelsen af de omhandlede dokumenter og på den anden side de interesser, der kan lide skade som følge af en sådan udbredelse. Hvilken afgørelse, der træffes som følge af en begæring om aktindsigt i dokumenterne, afhænger af spørgsmålet om, hvilken interesse der bør tillægges størst vægt i tilfældet i den foreliggende sag (dom af 14.11.2013, LPN og Finland mod Kommissionen, C-514/11 P og C-605/11 P, EU:C:2013:738, præmis 42).
- 61 I den foreliggende sag er det ubestridt, at de omtvistede dokumenter indeholder personoplysninger, der vedrører såvel MS som X og andre tredjeparter.
- 62 Ifølge artikel 2, litra a), i forordning nr. 45/2001 henviser udtrykket »personoplysninger« til »enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person; ved identificerbar person forstås en person, som direkte eller indirekte kan identificeres, bl.a. ved et identifikationsnummer eller et eller flere elementer, der er særlige for denne persons fysiske, fysiologiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet«.
- 63 Det fremgår af artikel 2, litra a), i forordning nr. 45/2001 og Domstolens praksis (dom af 29.6.2010, Kommissionen mod Bavarian Lager, C-28/08 P, EU:C:2010:378, præmis 68, og af 23.11.2011, Dennekamp mod Parlamentet, T-82/09, ikke trykt i Sml., EU:T:2011:688, præmis 27), at efternavne og fornavne kan anses for at udgøre personoplysninger.
- 64 Ud over navneoplysninger kan oplysninger om den erhvervsvirksomhed, som en person udøver, ligeledes anses for at være personoplysninger, idet der dels er tale om oplysninger vedrørende nævnte personers arbejdsforhold, dels om, at disse oplysninger, når de er forbundet med en præcis dato eller tidsperiode, kan gøre det muligt indirekte at identificere en fysisk person i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i ovennævnte bestemmelser (jf. dom af 22.5.2012, Internationaler Hilfsfonds mod Kommissionen, T-300/10, EU:T:2012:247, præmis 117 og den deri nævnte retspraksis).
- 65 Endvidere har Domstolen fastslået, at anvendelsen af udtrykket »enhver form for information« i definitionen af begrebet »personoplysninger« afspejler, at EU-lovgiver har villet give dette begreb en bred betydning, idet det ikke er begrænset til følsom eller privat information, men potentielt omfatter enhver form for information, både objektiv og subjektiv i form af meningstilkendegivelser eller bedømmelser, forudsat at informationen er »om« den pågældende person (dom af 20.12.2017, Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, præmis 34).
- 66 I henhold til artikel 8, litra b), i forordning nr. 45/2001 kan personoplysninger i princippet alene videregives, hvis modtageren godtgør nødvendigheden af videregivelsen af personoplysningerne, og der ikke er grund til at formode, at den registreredes legitime interesser vil kunne lide skade derved.
- 67 I denne sammenhæng påhviler det for det første den person, der begærer en sådan videregivelse, at godtgøre nødvendigheden heraf. Såfremt dette godtgøres, tilkommer det den berørte institution at undersøge, om der er grund til at formode, at den omhandlede videregivelse vil kunne skade den berørte persons legitime interesser. Såfremt der ikke foreligger en sådan grund, skal den ønskede videregivelse ske, mens den berørte institution i modsat fald skal afveje de forskellige foreliggende interesser med henblik på at træffe afgørelse om aktindsigtsbegæringen. Hvilken afgørelse der træffes som følge af en begæring om aktindsigt i dokumenterne, afhænger af spørgsmålet om, hvilken

interesse der bør tillægges størst vægt i tilfældet i den foreliggende sag (dom af 16.7.2015, ClientEarth og PAN Europe mod EFSA, C-615/13 P, EU:C:2015:489, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis, og af 13.1.2017, Deza mod ECHA, T-189/14, EU:T:2017:4, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).

- 68 I den foreliggende sag fastslog Kommissionen med rette, at indholdet af de omtvistede dokumenter, der omhandler oplysninger og vurderinger vedrørende MS', X' samt andre tredjeparters privatliv, som kunne gøre det muligt at identificere dem, henhørte under begrebet personoplysninger.
- 69 Offentliggørelsen af de omtvistede dokumenter i henhold til forordning nr. 1049/2001 ville være til skade for beskyttelsen af privatlivets fred og den enkeltes integritet for både MS, X og de øvrige tredjeparter, som er nævnt i dokumenterne.
- 70 Henset til sagens omstændigheder er det således hverken i MS' eller i X' eller de øvrige tredjeparters interesse, at de omtvistede dokumenter udbredes til offentligheden.
- 71 Derfor måtte Kommissionen afveje de forskellige foreliggende interesser med henblik på at træffe afgørelse om begæringen om aktindsigt i X' klage og korrespondanceudvekslingen mellem MS og denne pr. e-mail og via et socialt netværk under hensyntagen til undtagelsen om beskyttelse af privatlivets fred og den enkeltes integritet i artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001 i overensstemmelse med forordning nr. 45/2001.
- 72 I denne henseende måtte Kommissionen ligeledes tage hensyn til, at hvis kun en del af det ønskede dokument var omfattet af en eller flere undtagelser, skulle den resterende del af dokumentet udleveres i overensstemmelse med artikel 4, stk. 6, i forordning nr. 1049/2001 (jf. i denne retning kendelse af 27.11.2012, Steinberg mod Kommissionen, T-17/10, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:625, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).
- 73 Kommissionen fandt dog ikke, at det i den foreliggende sag var muligt at udskille visse dele af de omtvistede dokumenter og anse dem for ikke at være dækket af undtagelsen i artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001, og heller ikke i disse dokumenter at udskille det, der henhørte under de omtvistede personoplysninger vedrørende MS eller X og øvrige tredjeparter.
- 74 I denne forbindelse skal det bemærkes, at selv anonymiserede personoplysninger skal betragtes som personoplysninger vedrørende en tredjepart i den udstrækning, hvor de ved brug af supplerende oplysninger kan henføres til en identificerbar fysisk person.
- 75 I den foreliggende sag ville delvis indsigt i/adgang til oplysninger i X' klage eller i den korrespondance, der blev udvekslet mellem sidstnævnte og MS, dog gøre det muligt for offentligheden at identificere de personer, som er nævnt i de omtvistede dokumenter.
- 76 Det var derfor ikke muligt for Kommissionen at give delvis aktindsigt i de omtvistede dokumenter uden at afsløre bl.a. identiteten af de andre tredjeparter, som blev nævnt heri.
- 77 Eftersom de omtvistede dokumenter endvidere indeholdt personoplysninger, der ikke udelukkende vedrørte MS, og som ville blive udbredt til offentligheden, hvis dokumenterne blev meddelt den pågældende person, gav Kommissionen – efter en afvejning af de foreliggende interesser – med rette X' og de øvrige tredjeparters interesse i, at deres identitet ikke skulle udbredes til offentligheden, forrang frem for MS' interesse i, at denne identitet kunne offentliggøres, og gav sidstnævnte afslag på aktindsigt i henhold til undtagelsen i artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001.
- 78 Heraf følger, at sagsøgerens argumentation i denne forbindelse må forkastes.
- 79 Følgelig må det første anbringendes første led forkastes.

2) Det første anbringendes andet led vedrørende tilsidesættelse af artikel 2 og artikel 4, stk. 2, andet led, i forordning nr. 1049/2001

- 80 Sagsøgeren har gjort gældende, at de omtvistede dokumenter ikke er udarbejdet med henblik på en retslig procedure, og at afslaget på MS' begæring om aktindsigt som følge heraf ikke er berettiget, eftersom det bygger på beskyttelse af retslige procedurer. Hun har fremhævet, at de grundlæggende rettigheder, navnlig retten til forsvar, udgør en tungtvejende offentlig interesse, som kan begrunde udbredelsen af de pågældende dokumenter.
- 81 Det følger imidlertid af de betragtninger, der er anført i præmis 44-78 ovenfor, at lovligheden af afgørelserne af 2. februar og 19. april 2016 ikke kan drages i tvivl, idet samtlige omtvistede dokumenter er omfattet af undtagelsen i artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001.
- 82 Følgelig må det første anbringendes andet led forkastes som uvirksomt, således at det første anbringende afvises i sin helhed.

3) Det andet anbringende vedrørende tilsidesættelse af begrundelsespligten, princippet om god forvaltningsskik, princippet om respekt for privatlivets fred og retten til forsvar samt proportionalitetsprincippet

- 83 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen ved sit afslag på aktindsigt i de omtvistede dokumenter har skadet MS' udøvelse af hans ret til forsvar og navnlig hans ret til aktindsigt i de akter, der vedrører ham, som er sikret i henhold til artikel 41, stk. 2, litra b), i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), og hans ret til en retfærdig rettergang, der er sikret ved chartrets artikel 47, og ligeledes har tilsidesat princippet om respekt for privatlivet, der er sikret ved chartrets artikel 7, samt proportionalitetsprincippet.
- 84 For så vidt angår Kommissionens argument om, at den til enhver tid kunne bringe MS' samarbejde med Team Europe til ophør, har sagsøgeren gjort gældende, at da Kommissionen havde fremsat en alvorlig beskyldning om MS' uønskede adfærd over for X og andre tredjeparter, krævede MS' ret til forsvar og uskyldsformodningen, at der blev givet aktindsigt i de omtvistede dokumenter.
- 85 Endvidere har sagsøgeren anført, at Kommissionens begrundelse var helt generel, eftersom den ikke forklarede, hvordan aktindsigt i de omtvistede dokumenter, f.eks. ved at slette de i dokumenterne nævnte navne, ville kunne bringe beskyttelsen af personoplysninger og privatlivets fred for de berørte personer i fare. Sagsøgeren har tilføjet, at Kommissionens upartiskhed ikke kan siges at være godtgjort i behandlingen af klagen fra X.
- 86 Indledningsvis skal det bemærkes, at begrundelsespligten ifølge fast retspraksis udgør et væsentligt formkrav, som bør adskilles fra begrundelsens materielle indhold, der henhører under spørgsmålet om den omtvistede retsakts materielle lovlighed (dom af 22.3.2001, Frankrig mod Kommissionen, C-17/99, EU:C:2001:178, præmis 35, og af 22.5.2012, Internationaler Hilfsfonds mod Kommissionen, T-300/10, EU:T:2012:247, præmis 180).
- 87 I denne forbindelse anførte Kommissionen klart i afgørelsen af 19. april 2016 de undtagelser, der lå til grund for afslaget på MS' begæring om aktindsigt i de omtvistede dokumenter, idet den principalt, for samtlige disse dokumenter, påberåbte sig undtagelsen i artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001 vedrørende beskyttelse af privatlivets fred og den enkeltes integritet.
- 88 Det fremgår nemlig af afgørelsen af 19. april 2016, at Kommissionen mente, at det samlede indhold af de omtvistede dokumenter var omfattet af begrebet personoplysninger, idet der var tale om oplysninger vedrørende både MS' og andre personers privatliv, som ville have gjort det muligt at identificere disse personer, hvis dokumenterne blev udbredt til offentligheden på grundlag af forordning nr. 1049/2001,

at udbredelsen af disse personoplysninger derfor ville udgøre en videregivelse af personoplysninger som omhandlet i artikel 8, litra b), i forordning nr. 45/2001, og at ingen af de kumulative betingelser for en sådan videregivelse var opfyldt.

- 89 Det følger ikke blot heraf, at MS var i stand til at forstå begrundelserne for afgørelsen af 19. april 2016, men også, at Retten kunne kontrollere lovligheden af denne afgørelse, således som det i øvrigt fremgår af præmis 44-78 ovenfor. Ifølge retspraksis skal den begrundelse, som kræves i henhold til artikel 296 TEUF, tilpasses karakteren af den pågældende retsakt og klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den truffe foranstaltning, og således at Unionens retsinstans kan udøve sin prøvelsesret (jf. dom af 22.4.2008, Kommissionen mod Salzgitter, C-408/04 P, EU:C:2008:236, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis). Følgelig har Kommissionen opfyldt sin begrundelsespligt vedrørende de omtvistede dokumenter.
- 90 I andre henseender kan sagsøgerens argument, hvorefter den omstændighed, at MS ikke fik aktindsigt i de omtvistede dokumenter, har tilsidesat hans ret til forsvar og navnlig hans ret til aktindsigt i de akter, der vedrører ham, samt princippet om uskyldsformodning og var i strid med chartret, heller ikke tages til følge, eftersom begæringen om aktindsigt i de omtvistede dokumenter ikke indgik i en administrativ eller retslig procedure, i hvilken disse rettigheder og principper ville have fundet anvendelse, men i et kontraktligt forhold, som knyttede MS til Kommissionen, og som var reguleret ved samarbejdsaftalen og den ret, der gælder for denne.
- 91 Det følger af det ovenstående, at det andet anbringende skal forkastes, og følgelig forkastes påstanden om annullation af afgørelserne af 2. februar og 19. april 2016, for så vidt som de vedrører afslag på MS' begæring om aktindsigt i de omtvistede dokumenter, uden at det er fornødent at træffe afgørelse om realitetsbehandling af annullationspåstanden, for så vidt som den vedrører afgørelsen af 2. februar 2016.

c) Påstanden om annullation af afgørelsen af 16. juni 2016 vedrørende afslag på MS' anmodning om videregivelse til ham af de omtvistede personoplysninger

- 92 Til støtte for denne annullationspåstand har sagsøgeren fremsat et eneste anbringende vedrørende tilsidesættelse af artikel 8, 13 og 20 i forordning nr. 45/2001.
- 93 Ifølge sagsøgeren indgår reglerne i artikel 8 i forordning nr. 45/2001 ikke i de betingelser og begrænsninger i den generelle ret til indsigt, som er fastsat i denne forordnings artikel 13. Der er ingen grund til at formode, at videregivelse af de omtvistede personoplysninger kunne skade tredjeparters legitime interesser. Navnlig har Kommissionen ikke, således som ombudsmanden bemærkede i punkt 32 i sit forslag til mindelig løsning, bevist, at udbredelsen af de omtvistede dokumenter konkret og faktisk kunne skade privatlivets fred og den enkeltes integritet for X eller andre personer, som måtte være nævnt i disse oplysninger. Subsidiært har sagsøgeren gjort gældende, at de kumulative betingelser i artikel 8, litra b), i forordning nr. 45/2001 var opfyldt i den foreliggende sag.
- 94 Desuden har sagsøgeren gjort gældende, at det eneste formål med MS' anmodninger var at forstå de beskyldninger, der blev fremsat mod ham, og påvise, at disse beskyldninger var grundløse, med henblik på at genoprette sandheden og sin ære. Endvidere var videregivelsen af de omtvistede personoplysninger nødvendig for at forstå Kommissionens afgørelse af 10. april 2013 om at bringe MS' samarbejde med Team Europe-netværket til ophør. Afslaget på MS' begæring om at få videregivet disse personoplysninger var heller ikke begrundet i artikel 20 i forordning nr. 45/2001, hvilket ombudsmanden ligeledes konstaterede.

- 95 Kommissionen har vedrørende den angiveligt ukorrekte anvendelse af artikel 13 og 20 i forordning nr. 45/2001 gjort gældende, at de omtvistede personoplysninger ikke var personoplysninger, der udelukkende vedrørte MS, og at de ikke kunne gøres til genstand for sidstnævntes kontrol af rigtigheden, en berigtigelse, sletning eller blokering. Forordning nr. 45/2001 har hverken til opgave eller formål at give indsigt i, sætte spørgsmålstegn ved eller opnå berigtigelse af en rent subjektiv beskrivelse, der fremføres for Kommissionen af en klager, der har deltaget i en konference og en middag med MS, og som har korresponderet med ham via et socialt netværk og e-mail.
- 96 For så vidt angår anvendelsen af artikel 8, litra b), i forordning nr. 45/2001 har Kommissionen endvidere gjort gældende, at personoplysninger kun kan gøres til genstand for videregivelse til tredjemand, når denne videregivelse dels opfylder betingelserne i denne forordnings artikel 8, litra a) eller b), dels udgør en lovlig behandling i overensstemmelse med kravene i samme forordnings artikel 5. Sagsøgeren anførte ikke i sin påstand i sag T-435/16, hvordan videregivelsen til MS af personoplysninger om tredjemand kunne betragtes som lovlig. Kommissionen har derfor gjort gældende, at nødvendigheden af at videregive personoplysninger som defineret i samme forordnings artikel 8, litra b), ikke var godtgjort. Den har desuden gjort gældende, at MS udmærket var bekendt med grundene til dens afgørelse af 10. april 2013 om at bringe hans samarbejde med Team Europe til ophør.
- 97 Hvad angår sagsøgerens argument om at anfægte anvendelsen af artikel 20 i forordning nr. 45/2001, ifølge hvilket sagsøgeren ikke havde ført bevis for en reel risiko for tredjemands grundlæggende rettigheder eller legitime interesser, har Kommissionen anført, at den havde hørt X, og at denne frygtede, at MS ville kontakte hende eller hendes venner for at drage dem til ansvar. Kommissionen fandt under hensyntagen til denne frygt og de omtvistede dokumenter, den havde i sin besiddelse, at der forelå en sådan risiko.
- 98 Endelig har Kommissionen gjort gældende, at det ikke var muligt at udskille bestemte oplysninger i de omtvistede dokumenter og antage, at de ikke var omfattet af begrebet personoplysninger. Det ville derfor ikke have været muligt for den at bevilge en delvis aktindsigt (i andet end oplysninger uden væsentligt indhold) i de omtvistede dokumenter uden at afsløre personoplysninger eller oplysninger om de berørte tredjeparters privatliv eller oplysninger, som ville gøre det muligt at identificere dem.
- 99 Indledningsvis skal det bemærkes, at forordning nr. 45/2001 forfølger et andet formål end forordning nr. 1049/2001. Mens sidstnævnte har til formål at sikre den størst mulige gennemsigtighed i de offentlige myndigheders beslutningsproces i EU og i de oplysninger, som ligger til grund for deres beslutninger, har den første det mål, som er anført i artikel 1, at sikre beskyttelsen af fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, især retten til privatlivets fred, i forbindelse med behandling af personoplysninger (dom af 29.6.2010, Kommissionen mod Bavarian Lager, C-28/08 P, EU:C:2010:378, præmis 49, og af 21.9.2016, Secolux mod Kommissionen, T-363/14, EU:T:2016:521, præmis 26).
- 100 Det fremgår af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis vedrørende anvendelsen af artikel 8 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der blev undertegnet i Rom den 4. november 1950, at en persons ret til beskyttelse af sit omdømme er et element i retten til respekt for privatlivets fred (Menneskerettighedsdomstolens dom af 21.9.2010, Polanco Torres og Movilla Polanco mod Spanien, CE:ECHR:2010:0921JUD 003414706, § 40, og 7.2.2012, Axel Springer AG mod Tyskland, CE:ECHR:2012:0207JUD 003995408, § 83). En persons omdømme er en integrerende del af hans personlige identitet og integritet, som begge henhører under vedkommendes privatliv (Menneskerettighedsdomstolens dom af 25.2.1992, Pfeifer og Plankl mod Østrig, CE:ECHR:1992:0225JUD 001080284, § 35). De samme overvejelser finder anvendelse på en persons ære (Menneskerettighedsdomstolens dom af 4.10.2007, Sanchez Cardenas mod Norge, CE:ECHR:2007:1004JUD 001214803, § 38, og 9.4.2009, A. mod Norge, CE:ECHR:2009:0409JUD 002807006, § 64).

- 101 I overensstemmelse med artikel 13, litra c), i forordning nr. 45/2001 har den registrerede, der er berørt af personoplysninger, som er genstand for behandling, ret til i letforståelig form at få oplyst, hvilke personoplysninger der er tale om, og alle foreliggende informationer om, hvor de stammer fra. I denne henseende skal forordning nr. 45/2001 fortolkes i overensstemmelse med chartrets artikel 41, der anerkender retten til god forvaltning og bl.a. retten for enhver til aktindsigt i de akter, der vedrører ham eller hende (dom af 16.9.2013, CN mod Rådet, F-84/12, EU:F:2013:128, præmis 39 og 40).
- 102 I denne sammenhæng indebærer beskyttelsen af den grundlæggende ret til respekt for privatlivets fred bl.a., at enhver fysisk person skal kunne have sikkerhed for, at personoplysningerne om den pågældende er korrekte og behandles lovlige. Det er for at kunne foretage den fornødne kontrol, at den registrerede har ret til indsigt i de oplysninger om sig selv, som gøres til genstand for behandling. Denne ret til indsigt er bl.a. nødvendig for at gøre det muligt for den registrerede i givet fald at udvirke, at den registeransvarlige berigtiger, sletter eller blokerer oplysningerne, og dermed at udøve rettigheden til at anmode om, at bedømmelserne om ham eller hende efter en vis periode slettes, dvs. tilintetgøres (jf. analogt dom af 20.12.2017, Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).
- 103 Henset til de begrundelser, som sagsøgeren har påberåbt sig i præmis 94 ovenfor, har denne i tilstrækkelig grad godtgjort nødvendigheden af at få ret til adgang til de omtvistede personoplysninger om MS med henblik på, i givet fald, at anmode om berigtigelse eller sletning. MS havde nemlig ikke haft indsigt i de påstande om uønsket adfærd hos ham, der var beskrevet i klagen fra X, mens disse påstande var blevet klart identificeret af Kommissionen som baggrunden for dennes afgørelse af 10. april 2013 om at bringe hans samarbejde med Team Europe-netværket (jf. præmis 6 ovenfor) til ophør, og således havde været af en sådan art, at det havde skadet hans omdømme og ære som samarbejdspartner i dette netværk.
- 104 Artikel 20 i forordning nr. 45/2001 fastsætter dog undtagelser og begrænsninger i den registreredes ret til indsigt, og bl.a. EU's institutioner og organer kan begrænse anvendelsen af denne forordnings artikel 13, for så vidt en sådan begrænsning er en nødvendig foranstaltning for at sikre beskyttelsen af den registrerede eller af andres rettigheder eller frihedsrettigheder.
- 105 Videregivelse af personoplysninger til andre modtagere end EU-institutioner eller -organer og registrerede personer er reguleret af artikel 8 i forordning nr. 45/2001, som bl.a. bestemmer, at personoplysninger kun kan videregives til en sådan modtager, hvis denne godtgør nødvendigheden af videregivelsen af personoplysningerne, og der ikke er grund til at formode, at den registreredes legitime interesser vil kunne lide skade derved.
- 106 For så vidt som de omtvistede personoplysninger er personoplysninger om såvel MS som X og andre tredjeparter, der er nævnt i de omtvistede dokumenter, skal der foretages en afvejning i forhold til de legitime interesser hos de forskellige parter i den foreliggende sag for at afgøre, om der forelå en mere tungtvejende interesse, som berettigede til at nægte MS retten til at få adgang til de pågældende personoplysninger.
- 107 Selv om man godtager Kommissionens argument, ifølge hvilket et behov for beskyttelse finder anvendelse på de omtvistede dokumenter i deres helhed, har denne dog ikke i afgørelsen af 16. juni 2016 begrundet, hvorledes en offentliggørelse af disse dokumenter og især de to dokumenter indeholdende korrespondancen mellem X og MS, som sidstnævnte allerede havde haft adgang til som afsender eller modtager, konkret og reelt kunne skade legitime interesser for X eller andre tredjeparter, der var nævnt i dokumenterne.
- 108 I denne forbindelse kan Kommissionen ikke for fuldstændighedens skyld i afgørelsen af 19. april 2016 henvise til, at den person, der havde indgivet klagen, af frygt for repressalier ikke ønskede, at de omtvistede personoplysninger blev bragt til MS' kendskab. Selv om Kommissionen har gjort gældende i

retsmødet, at en af de personer, der er nævnt i de omtvistede dokumenter, boede i den samme by som MS, er der ingen tegn i sagsakterne på, at sidstnævnte, der allerede havde tilstrækkelige informationer til at identificere X og Y som personer, der kunne stå bag klagen, påtænkte at udøve repressalier over for dem ved at gå videre end de handlinger, der var nødvendige for at forsvare sine legitime interesser.

- 109 I punkt 32 i sit forslag til mindelig løsning anførte ombudsmanden selv, at »for så vidt angår [MS'] ret til forsvar [var] årsagen [til at give afslag på udbredelsen af de omtvistede dokumenter, fordi det var nødvendigt at beskytte X' fortrolighed] utilstrækkelig, eftersom Kommissionens repræsentation ikke havde ført bevis for en reel risiko for [X'] grundlæggende rettigheder eller legitime interesser, og fordi [sidstnævntes] erklæringer og de beviser, [denne] havde fremlagt, udgjorde afgørende, endda eneste, beviser mod [MS]«.
- 110 I denne henseende skal det fremhæves, at det forhold alene, at et dokument vedrører en interesse, der er beskyttet ved en undtagelse, ikke ifølge retspraksis kan begrunde, at undtagelsen bringes i anvendelse. Den pågældende institution skal også give en forklaring på, hvorledes aktindsigt i dokumentet konkret og faktisk kan være til skade for den interesse, som er beskyttet ved en undtagelse i denne artikel (jf. dom af 16.7.2015, ClientEarth mod Kommissionen, C-612/13 P, EU:C:2015:486, præmis 68 og den deri nævnte retspraksis, og domme af 11.3.2009, Borax Europe mod Kommissionen, T-121/05, ikke trykt i Sml., EU:T:2009:64, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis, og Borax Europe mod Kommissionen, T-166/05, ikke trykt i Sml., EU:T:2009:65, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).
- 111 I den foreliggende sag fremgår det ikke af afgørelsen af 16. juni 2016, at denne institution har foretaget en tilstrækkelig afvejning af de foreliggende legitime interesser, således som det kræves ved kombineret anvendelse af artikel 8, 13 og 20 i forordning nr. 45/2001.
- 112 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at afgørelsen af 16. juni 2016 om afslag på MS' begæring om at få videregivet de omtvistede personoplysninger er en tilsidesættelse af artikel 8, 13 og 20 i forordning nr. 45/2001 og følgelig må annulleres, uden at det er fornødent at undersøge det andet anbringende, sagsøgeren har fremført.

2. Erstatningspåstandene

- 113 Sagsøgeren har nedlagt påstand om erstatning for den ikke-økonomiske skade, som MS har lidt som følge af Kommissionens afslag på at give ham aktindsigt i de omtvistede dokumenter og videregive de omtvistede personoplysninger til ham.
- 114 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen ved at afslå at give MS aktindsigt i de omtvistede dokumenter og vidneudsagn og ved at nægte at videregive de omtvistede personoplysninger til ham har handlet forkert og tilsidesat hans grundlæggende rettigheder såsom retten til forsvar og retten til privatlivets fred, således at dette gav ham en følelse af uretfærdighed og gjorde, at han mistede tilliden til denne institution. Af disse grunde har sagsøgeren gjort gældende, at erstatningspåstanden kan udskilles fra annullationspåstanden og forblive gyldig, selv hvis annullationssøgsmålet forkastes. I denne sammenhæng har sagsøgeren opgjort den skade, MS har lidt, til 20 000 EUR i hver sag, dvs. et samlet beløb på 40 000 EUR.
- 115 Ifølge fast retspraksis forudsætter pålæggelse af Unionens ansvar uden for kontraktforhold som omhandlet i artikel 340 TEUF for en institutions ulovlige adfærd, at en række betingelser er opfyldt, nemlig at den adfærd, som institutionen lægges til last, har været retsstridig, at der foreligger et virkeligt tab, og at der er en årsagsforbindelse mellem denne adfærd og det påståede tab. Så snart en af disse betingelser ikke er opfyldt, må sagsøgte frifindes i det hele, uden at det er nødvendigt at undersøge, om de øvrige betingelser for ansvar uden for kontraktforhold er opfyldt (dom af

- 14.10.2014, *Giordano mod Kommissionen*, C-611/12 P, EU:C:2014:2282, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis, og af 9.9.1999, *Lucaccioni mod Kommissionen*, C-257/98 P, EU:C:1999:402, præmis 14).
- 116 En påstand om erstatning for en økonomisk eller ikke-økonomisk skade skal desuden forkastes, når der er nær sammenhæng mellem denne og den annullationspåstand, som er blevet forkastet som ugrundet (jf. i denne retning dom af 14.9.2006, *Kommissionen mod Fernández Gómez*, C-417/05 P, EU:C:2006:582, præmis 51).
- 117 I den foreliggende sag er der en nær sammenhæng mellem påstanden om erstatning for den ikke-økonomiske skade, som MS har lidt på grund af det ulovlige afslag på at få aktindsigt i de omtvistede dokumenter, og påstanden om annullation af afgørelserne af 2. februar og 19. april 2016, for så vidt som de angår afslag på MS' begæring om aktindsigt i de omtvistede dokumenter. Som det fremgår af præmis 43-91 ovenfor, afdækkede undersøgelsen af de anbringender, der er fremsat til støtte for denne annullationspåstand, ikke nogen ulovlighed begået af Kommissionen og derfor ingen ansvarspådragende fejl. Dermed skal påstanden om erstatning for den skade, MS angiveligt har lidt som følge af disse ulovligheder, ligeledes forkastes som ugrundet.
- 118 Med hensyn til påstanden om erstatning for den ikke-økonomiske skade, som MS har lidt på grund af det angiveligt ulovlige afslag på at videregive de omtvistede personoplysninger til ham, følger det af præmis 112 ovenfor, at afgørelsen af 16. juni 2016 om afslag på begæringen om at videregive disse personoplysninger til MS er en tilsidesættelse af artikel 8, 13 og 20 i forordning nr. 45/2001 og af denne grund skal annulleres. Ifølge fast retspraksis kan annullation af en ulovlig retsakt i sig selv udgøre en passende og i princippet tilstrækkelig erstatning for hele den ikke-økonomiske skade, som denne retsakt kan have forvoldt (jf. dom af 9.11.2004, *Montalto mod Rådet*, T-116/03, EU:T:2004:325, præmis 127 og den deri nævnte retspraksis), medmindre sagsøgeren kan påvise, at han har lidt en ikke-økonomisk skade, der kan adskilles fra den ulovlighed, som ligger til grund for annullationen, og som ikke kan erstattes fuldt ud derved (jf. dom af 6.6.2006, *Girardot mod Kommissionen*, T-10/02, EU:T:2006:148, præmis 131 og den deri nævnte retspraksis).
- 119 Den følelse af uretfærdighed og de besværligheder, der følger af, at en person tvinges til at gennemføre en retslig procedure for at få anerkendt sine rettigheder, udgør en skade, der kan udledes af den blotte omstændighed, at administrationen har begået ulovligheder. Sådanne skader kan erstattes, når en annullation af de anfægtede afgørelser ikke udgør en tilfredsstillende erstatning (jf. i denne retning dom af 10.7.2014, *CG mod BEI*, F-115/11, EU:F:2014:187, præmis 132).
- 120 Endvidere kan annullation af en retsakt, der er behæftet med en ulovlighed, ikke i sig selv anses for at udgøre en passende erstatning, når den anfægtede retsakt indeholder en udtrykkeligt negativ vurdering af sagsøgerens evner, som kan virke sårende (jf. i denne retning dom af 7.2.1990, *Culin mod Kommissionen*, C-343/87, EU:C:1990:49, præmis 27-29, af 23.3.2000, *Rudolph mod Kommissionen*, T-197/98, EU:T:2000:86, præmis 98, og af 13.12.2005, *Cwik mod Kommissionen*, T-155/03, T-157/03 og T-331/03, EU:T:2005:447, præmis 205 og 206).
- 121 I den foreliggende sag har afgørelsen af 16. juni 2016, hvorved MS fik afslag på sin begæring om videregivelse af de omtvistede personoplysninger, uden at der blev foretaget en tilstrækkelig afvejning af de foreliggende legitime interesser, kunnet give MS en følelse af uretfærdighed og betyde, at han mistede tilliden til Kommissionen. Desuden byggede denne afgørelse, således som det fremgår af Kommissionens betragtninger ved ombudsmanden og ved Retten, på »frygten for repressalier fra [MS] mod [X] eller mod de øvrige personer, der var nævnt i hendes klage«, dvs. på en form for negativ vurdering af MS, som kan have virket sårende på ham.
- 122 Under disse omstændigheder er annullation af afgørelsen af 16. juni 2016 ikke i sig selv tilstrækkelig til at udgøre en passende erstatning for det ikke-økonomiske tab, MS har lidt som følge af denne afgørelse.

- 123 Der bør derfor gives delvist medhold i påstanden om erstatning for den ikke-økonomiske skade, MS har lidt som følge af det ulovlige afslag på at videregive de omtvistede personoplysninger til ham, med et beløb på 5 000 EUR, og idet dette krav i øvrigt forkastes.

IV. Sagsomkostninger

- 124 I henhold til procesreglementets artikel 134, stk. 3, bærer hver part sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter.
- 125 I den foreliggende sag har sagsøgeren og Kommissionen hver tabt på flere punkter, og hver part bærer derfor sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Første Afdeling):

- 1) Europa-Kommissionens afgørelse af 16. juni 2016 om afslag på MS' anmodning om videregivelse til denne af visse personoplysninger annulleres.**
- 2) Kommissionen betaler VG i dennes egenskab af MS' universalarving 5 000 EUR.**
- 3) I øvrigt frifindes Kommissionen.**
- 4) VG og Kommissionen bærer hver deres egne omkostninger.**

Pelikánová

Valančius

Öberg

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. november 2018.

Underskrifter